

Fra: "Simonsen, Ørjan" <orjan.simonsen@statsforvalteren.no>
Sendt: onsdag 6. november 2024 07.43.18
Til: "Børresen, Trond Erik" <TrondErik.Borresen@lyse.no>
Kopi: "Eltervåg, Cathrine Stabel" <cathrine.eltervag@statsforvalteren.no>; "Njå, Oddvar" <Oddvar.Nja@lyse.no>; "Svendsen, Ole Morten" <Ole.Svendsen@lyse.no>; "Eriksen, Tage A. T." <tage.eriksen@statsforvalteren.no>; "NVE Postmottak" <nve@nve.no>
Emne: SV: Vedrørende høringsinnspill knyttet til revisjon og opprusting og utvidelse (OU) av Røldal Suldal kraftverk

Hei!

Først av alt, så ser vi at kunnskapsgrunnlaget i forhold til vannmiljø er bra for enkelte sentrale vannforekomster og magasiner, så som Roaldkvamsåna og Holmavatnet. Dette må rettes opp i Vann-Nett, og der har vi en jobb. Som vi også tok opp på møtet med dere 25.10.2024, mener vi likevel at det er hull i kunnskapsgrunnlaget for flere av vannforekomstene som blir berørt av dagens reguleringer. Dette ønsker vi å løfte til NVE, slik at de får vurdere hva som bør gjennomføres av undersøkelser for å finne dagens miljøtilstand, og deretter kunne finne konkrete mål for vannforekomstene (GØP).

I KU «*Fagrapport fisk, ferskvannsorganismer og vannmiljø*» (heretter bare referert til som KU) skriver Norconsult også at det er hull i kunnskapsgrunnlaget for vannmiljø, se side 28 og 29. Det står blant annet «*For mange av vannforekomstene er datagrunnlaget svært dårlig (...)*» og «*Det er derfor noe usikkerhet til hva som er den reelle tilstanden til ferskvannsforekomstene (...)*»

Det vi altså ønsker, er et kunnskapsgrunnlag som gjør at vi kan si noe mer om dagens økologiske tilstand, for deretter å sette gode miljømål. Dette ble også løftet fram i revisjonskravet fra kommunene:

«*Regional plan for vannforvaltning i vannregion Rogaland 2016-2021*» blei godkjent av Klima- og Miljødepartementet (KLD) i juli 2016. Følgjande moment frå planen er viktige i forhold til saka:

- *Generelt blir det peika på kunnskapsmanglar kva angår vassmiljøet. Ny kunnskap er derfor prioritert. (...)*
- *Omsyn til vassmiljøet og krava i vassforskrifta må prioriterast og avklarast gjennom konsesjonsprosessen.*

Det står på side 10 i revisjonskravet: *Elveførekommstar som per i dag ikkje inngår i utgreiingsprogrammet må også undersøkast og framtidas miljømål og tilhøyrande tiltak må vurderast etter at ny kunnskap er på plass.*

Når vi nå går inn i Vann-Nett, ser vi helt klart at vi kan ta selvkritikk på feil og mangler i databasen, og vi vil gjerne rette opp i dette. Samtidig som det altså trengs bedre kunnskapsgrunnlag for å beskrive dagens situasjon for flere vannforekomster. Helt konkret vil vi trekke fram de følgende vannforekomstene, hvor utgangspunktet er KU sin oppstilling på side 90:

- 036-109-R Storelva nedstrøms inntak Røldal kraftverk: De biologiske parameterne bunndyr og påvekstalg ble undersøkt i 2023 som en del av Ryfylke vannområde sin overvåking knyttet til eutrofi. Her bør nye undersøkelser gjennomføres for å vurdere effekten av regulering på vannforekomsten, og hvilke tiltak som er aktuelle for å kunne

- sette GØP. Aktuelle undersøkelser er knyttet til kartlegginger av habitat, sammen med fiske- og bunndyrundersøkelser.
- 036-139-R Bakliabekken nedstrøms inntak Novle kraftverk: Her er det ikke gjort undersøkelser for å finne dagens tilstand. I Vann-Nett ligger det inne at det er gjennomført bunndyrundersøkelser, men dette er ikke reelle undersøkelser. Det er en «skrivebordsøvelse» for å oppfylle krav om ett biologisk kvalitetselement i Vann-Nett, før vi kunne sette til SMVF. Vi ser at dette er svært uheldig når andre skal vurdere vannforekomstene, og tror det ligger reelle undersøkelser inne. Aktuelle undersøkelser er knyttet til kartlegginger av habitat, sammen med fiske- og bunndyrundersøkelser.
 - 036-285-R Kvanndalselva nedstrøms inntak Suldal II kraftverk: Her er det ikke gjort undersøkelser for å finne dagens tilstand. I Vann-Nett ligger det inne at det er gjennomført bunndyrundersøkelser, men dette er ikke reelle undersøkelser (likt som for 036-139-R). Mulig det ikke er aktuelt med fiskeundersøkelser her grunnet bratt terreng, men dette bør i så forklares og argumenteres for. Er det andre undersøkelser som vil kunne si noe om verdiene i og rundt vannforekomsten?
 - 036-63-R Holmavassåna: Her er det ikke gjort undersøkelser for å finne dagens tilstand. I Vann-Nett ligger det inne at det er gjennomført bunndyrundersøkelser, men dette er ikke reelle undersøkelser (likt som for 036-139-R). Det er gjort undersøkelser av regulant for å finne elvens betydning for gyting. Aktuelle undersøkelser er knyttet til kartlegginger av habitat, sammen med fiske- og bunndyrundersøkelser. Det er et visst restfelt som bidrar med vann til vannforekomsten.
 - 036-315-R Djupetjørnane utløpsbekk: Her er det ikke gjort undersøkelser for å finne dagens tilstand. I Vann-Nett ligger det inne at det er gjennomført fiskeundersøkelser, men dette er ikke reelle undersøkelser (med tilsvarende begrunnelse som for 036-139-R). Aktuelle undersøkelser er også her knyttet til kartlegginger av habitat, sammen med fiske- og bunndyrundersøkelser.
 - 036-314-R Tverråna: Vannforekomsten er nå satt til god økologisk tilstand, men burde nok være satt til SMVF grunnet regulering og vintertapping av vann tilsvarende vannforekomstene oppstrøms. Det er gjennomført fiskeundersøkelser i regi av regulant, som konkluderer at bekken ikke er en gytebekk. Aktuelle undersøkelser er også her knyttet til kartlegginger av habitat, sammen med fiske- og bunndyrundersøkelser. Siden fiskeundersøkelser allerede er gjennomført, kan det vurderes om dette er nødvendig å gjennomføre på ny.
 - 036-304-R Sandvassåna Sandvatnet - inntak Suldal II kraftverk: Vannforekomsten er klassifiser til svært god tilstand, noe som må være feil i og med at deler er så å si tørrlagt (jf. KU s 101). Her må vi gjøre endringer i Vann-Nett, og konkrete undersøkelser vil kunne si noe om dagens tilstand og hvilke tiltak som er aktuelle for å bedre tilstanden for å nå GØP. Hvor mye restvannføring er det? Aktuelle undersøkelser er knyttet til kartlegginger av habitat, sammen med fiske- og bunndyrundersøkelser. I KU s 102 antas det at vannforekomsten har moderat økologisk potensial.
 - 036-107-R Havreåa nedstrøms inntak Suldal II kraftverk: Her er det ikke gjort undersøkelser for å finne dagens tilstand. I Vann-Nett ligger det inne at det er gjennomført bunndyrundersøkelser, men dette er ikke reelle undersøkelser (likt som for 036-139-R). Aktuelle undersøkelser er knyttet til kartlegginger av habitat, sammen med fiske- og bunndyrundersøkelser.
 - 036-303-R Havreåa oppstrøms inntak Suldal II kraftverk: Her er det ikke gjort undersøkelser for å finne dagens tilstand. I Vann-Nett ligger det inne at det er gjennomført bunndyrundersøkelser, men dette er ikke reelle undersøkelser (likt som for 036-139-R). Aktuelle undersøkelser er knyttet til kartlegginger av habitat, sammen med fiske- og bunndyrundersøkelser.

- 036-57-R Brattlandsåa: Denne vannforekomsten er ikke opplistet på side 90 i KU. Det er likevel gjort gode vurderinger for anadrom del av vannforekomsten i tidligere undersøkelser, mens strekker over anadrom del og opp til Lonavatnet er dårlig beskrevet. I Vann-Nett ligger det inne at det er gjennomført bunndyrundersøkelser, men dette er ikke reelle undersøkelser (likt som for 036-139-R). Aktuelle undersøkelser for resterende strekk, er knyttet til kartlegginger av habitat, sammen med fiske- og bunndyrundersøkelser.

I tillegg til overnevnte vannforekomster, kunne med fordel en del av innsjøene bli undersøkt for å finne økologisk tilstand med parametere som påvirkes av regulering. Dette er gjerne vannplanter og bunndyr, i tillegg til fisk som allerede er vurdert. Dette vil bedre kunnskapsgrunnlaget, og være til hjelp når realistiske miljømål skal settes. I dag ligger det inne flere vannplanteundersøkelser i Vann-Nett, men disse er bare lagt inn for å oppfylle krav om ett biologisk kvalitetselement for å kunne sette til SMVF.

Sensitiv art

Jeg snakket med viltforvalter hos oss i går, og forstår at dere er i dialog om dette tema.

Med vennlig hilsen

Ørjan Simonsen
seniorrådgiver

Statsforvalteren i Rogaland

51 56 89 05

Telefon orjan.simonsen@statsforvalteren.no

: <https://ddec1-0-en->

E-post: ctp.trendmicro.com:443/wis/clicktime/v1/query?url=www.statsforvalteren.no%2fro&umid=92b991

Web: [0d-1982-4d70-aba6-d34dcd371a89&auth=327227d0690865f3004c059f9373782ec9a82e27-85855d130927db4ebdf6c815aabc24e892316bae](https://ddec1-0-en-0d-1982-4d70-aba6-d34dcd371a89&auth=327227d0690865f3004c059f9373782ec9a82e27-85855d130927db4ebdf6c815aabc24e892316bae)

Fra: Børresen, Trond Erik <TrondErik.Borresen@lyse.no>

Sendt: fredag 1. november 2024 12:49

Til: Simonsen, Ørjan <orjan.simonsen@statsforvalteren.no>

Kopi: Eltervåg, Cathrine Stabel <cathrine.eltervag@statsforvalteren.no>; Njå, Oddvar

<Oddvar.Nja@lyse.no>; Svendsen, Ole Morten <Ole.Svendsen@lyse.no>

Emne: Vedrørende høringsinnspill knyttet til revisjon og opprusting og utvidelse (OU) av Røldal Suldal kraftverk

Hei, viser til deres høringsuttalelse knyttet til revisjon og opprusting og utvidelse (OU) av Røldal Suldal kraftverk. For best mulig å forstå deres høringsinnspill har vi noen foreløpige spørsmål vi ønsker tilbakemelding på.

Fisk og vannmiljø

I andre avsnitt under dette punktet i uttalen står det: «*For dei fleste elvene og bekkene som ikkje har storaure, er kunnskapsgrunnlaget mykje dårlegare, og det er få av vassførekomstane som har eit kunnskapsgrunnlag som gir høgare enn lav presisjon i Vann-Nett. Dette er lite problematisert i dokumenta frå Lyse Kraft. Mykje av undersøkingane som nå ser ut til å ligge inne i Vann-Nett, er heller*

ikkje reelle undersøkingar, men lagt inn for å oppfylle kravet i Vann-Nett om eitt biologisk kvalitetselement til kvar sterkt modifisert vassførekomst (SMVF). Dette er gjerne undersøkingar knytt til vassplanter i innsjøane, og botndyr i elver.» Vi kjenner oss ikke igjen i dette. Det er gjennomført omfattende prøvefiske i de fleste magasin. I tillegg er det gjennomført kartlegging av tilløpsbekker og mulighet for biotopiltak. Elvestrekninger påvirket av omsøkt OU er også kartlagt og konsekvensutredet. Det er også gjennomført en omfattende vannkjemisk kartlegging i reguleringsområde. At ansvarlige myndighet for Vann-Nett ikke har oppdatert presisjonsnivået i Vann-Nett kan ikke tillegges regulant. Har dere konkrete eksempler på hva som mangler imøteser vi gjerne det.

Sensitiv art

Dere skriver i uttalen at det foreligger registrering av en sensitiv art i tiltaksområdet. Regner med at dette er en av registreringene som følger konsekvensutredningen, men som er unntatt offentligheten. Ønsker tilbakemelding på hvilken lokalitet dette er, og hvilke type undersøkinger dere ser for dere for å bedre kunnskapsgrunnlaget.

Hører fra dere.

Med vennlig hilsen

Trond Erik Børresen

Fagansvarlig vassdrag og miljø

Lyse Kraft DA

934 88 740 | tronderik.borresen@lyse.no

lyse.no | lysekonsern.no

Lyse

The content of this e-mail is intended solely for the individual or entity to whom it is addressed.
It may contain information that is confidential or legally privileged.
If received in error, please delete it from your system and notify the author by replying to this e-mail.